

Britain's Role in the Securitization of Russia's Influence in Central and Eastern Europe (Case Study: Poland)

Mohammad Davand¹

Assistant Professor, Department of Islamic knowledge,
Azad University

Mohsen Eslami

Associate Professor, International Relations Department, Faculty of
Humanities, University of Tarbiat Modares

(Date received: 1 July 2020- Date approved: 12 March 2022)

Abstract

Introduction: In recent years, Russia's strategic influence in the Central-Eastern European region has led to a shift in British foreign policy priorities (transition from isolationism to extraversion). Britain believes that "the increase in Russian military movements in Eastern Europe", "the annexation of South Ossetia and Abkhazia", "the annexation of the Crimean Peninsula to Russia, etc. are contrary to the rules and values of the existing order in international politics. Therefore, the barrier of influence against Russia in the region is strategic. Poland is one of the countries in this area that, geopolitically (close to Russia), can play an utterly deterrent role to the Russian influence. Therefore, the primary purpose of the present study is to analyze British measures against Russia in Eastern and Central Europe, especially in Poland.

Research Question: Consequently, the question arises as to how Britain seeks to prevent Russian influence in Poland?

Research Hypothesis: The paper's hypothesis is based on the premise that Britain's main strategy in Eastern Europe, especially in Poland, is the securitization of Russia's influence in the country. Due to Eastern European countries' military and defense weaknesses, Britain distorts Russia's foreign policy. In other words, Britain, with its tools such as diplomacy, the media, and research institutes, is demonstrating Russia's strategy as an existential threat to the security system in Eastern Europe.

The method of the present research is analytical and argumentative.

¹ E-mail: davand@iauk.ac.ir (Corresponding author)

The Methodology and Theoretical Framework: The present research method is qualitative. Data analysis will also be based on securitization theory.

Results and discussion: Britain attributes the German invasion of Poland and the evolution of communism to the fact that their enemy (Britain and Poland) has been the same throughout contemporary history (ie, Germany and the Soviet Union). Consequently, Poland considers Russia its most important enemy in recent years. This common assumption between Poland and Britain has led Poland to see Russia as a threat to its values and independence and to equate the United States and Britain with its strategic allies. That is why the memorandum of understanding between the two countries mentions the two countries' cooperation in World War II and Britain's efforts to transition to democratization in Poland. These cases are referred to as common historical points between the two countries.

On the other hand, Britain has blurred the line between "Polish" and "British" by accepting more than one million Polish workers in its own country. Today, Poles see the UK as a friendly country with better economic incomes than other European countries. So if the Polish government is given the power to choose between Russia and Britain to align its foreign policy orientations, it will undoubtedly be Britain; because Poland's foreign policy will be built in interaction with the country's economic interests with Britain. Britain is trying to make Russia a common enemy in its relations with Poland, so labels such as aggressor, enemy, hostile, etc. are given to Russia. Britain does this through three channels: First, Britain insinuates to Poland that Russia is NATO's number one enemy and that NATO is Poland's main guarantor of security. Second, Britain brings Poland and the United States into international alliances against Russia (a country that violates international order and security).

Conclusion: Britain is well aware that the Polish elite is strongly dependent on the United States for security and defense. Therefore, from the British point of view, the precondition for US defense and security assistance to Poland is its opposition to Russia's strategy in the region. Third, Britain has given itself and its allies the Role to play in countering Russia as a common enemy in the region and changing Russia's values and norms in the direction of the value foundations of allied countries. In this sense, Poland is one of these countries and the confrontation with Russia is considered legitimate for it. Since the annexation of Crimea by Russia, Western European countries, especially Britain, along with the United States, have sought to

increase their security and defense cooperation with Central Europe (mainly Poland) and Eastern Europe. In some ways, this has strategic implications for NATO's influential countries; First, Britain and the United States have made the fight against Russia more acceptable by intensifying their military presence in those countries. Indeed, Russia's actions in the Ukraine conflict have provided an opportunity for Britain and the United States to secure Russian action in the region. This has given NATO leaders the power to impose heavy sanctions on Russia in 2014. This situation helps to stabilize the region in two ways. First, Russia sees the Ukraine conflict as a strategic victory and balances its position in Eastern Europe to avoid less possible damage from NATO. As long as Moscow has repeatedly stated that it is deeply concerned about the permanent presence of NATO on its borders, it considers it a hostile act. On the other hand, economic sanctions imposed on Russia by NATO member states could deter and stabilize Eastern and Central Europe. Another consequence of the presence of British troops and the intensification of US military programs in Eastern Europe could lead to instability, contrary to the above assumption. Russia has proved that it is acting only in the face of developments in Eastern Europe, disrupting all NATO calculations. Aside from the Crimean Peninsula, South Ossetia is an example of this hypothesis. Although Russia and a limited number of countries in the world have recognized the independence of this region, the majority of states do not recognize the independence of South Ossetia from Georgia. Russia's intervention in Georgia was only on the pretext of defending Russian citizens in the region.

Keywords

Britain, Central and Eastern Europe, Poland, Russia, Security, Security Complex

جایگاه بریتانیا در روند امنیتی سازی نفوذ فدراسیون روسیه در اروپای شرقی - مرکزی (مطالعه موردی: لهستان)

محمد داوند*

استادیار، گروه معارف اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

محسن اسلامی

دانشیار، روابط بین الملل، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۴/۱۱ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۱)

چکیده

در سال‌های اخیر، نفوذ راهبردی روسیه در منطقه اروپای شرقی - مرکزی سبب دگرگونی در اولویت‌های سیاست خارجی بریتانیا و گذار از انزوگرایی به برون‌گرایی شده است. افزایش تحرک‌های نظامی روسیه در شرق اروپا، آشوب در اوستیای جنوبی و آبخازیا، پیوسته‌سازی شبه‌جزیره کریمه به روسیه و مانند آن، برخلاف قواعد و ارزش‌های حاکم بر سیاست خارجی بریتانیا است، بنابراین سد نفوذ در برابر روسیه در منطقه، راهبردی است. لهستان یکی از کشورهای این منطقه است که می‌تواند از نظر ژئوپلیتیک (نزدیکی به روسیه) نقشی به‌طور کامل بازدارنده در برابر نفوذ روسیه داشته باشد. هدف در این نوشتار، تحلیل تدابیر بریتانیا علیه روسیه در شرق و مرکز اروپا به‌ویژه در لهستان است. به‌تبع آن این پرسش مطرح است که بریتانیا چگونه در پی جلوگیری از نفوذ بیش از پیش روسیه در لهستان است؟ در پاسخ این فرضیه مطرح است که راهبرد اصلی انگلستان در شرق اروپا به‌ویژه لهستان مقابله با نفوذ روسیه با امنیتی‌سازی راهبرد این کشور در منطقه است. بریتانیا با بهانه‌جستن از ضعف نظامی و دفاعی لهستان و با دگرنمایی سیاست خارجی روسیه، راهبرد این کشور در شرق و مرکز اروپا را امنیتی کرده است. به بیانی بهتر، بریتانیا با ابزارهایی مانند دیپلماسی، رسانه‌ها و پژوهش‌شکده‌های پژوهشی، ایجاد ترس کاذب در منطقه را نهادینه و راهبردهای روسیه در مجموعه امنیتی شرق اروپا را تهدید وجودی برآورد می‌کند. روش این نوشتار کیفی است.

واژگان اصلی

اروپای شرقی مرکزی، امنیتی‌سازی، بریتانیا، روسیه، لهستان، مجموعه امنیتی.

مقدمه

در دهه اخیر، نخبگان سیاسی و امنیتی بریتانیا جایگاه و تأثیرگذاری کشور خود را در سیاست و اقتصاد بین‌الملل نامطلوب ارزیابی کرده‌اند؛ به‌شکلی که یکی از نتایج این تفکر، خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا بود. بریتانیا می‌خواهد رهبری سیاسی و اقتصادی خود را دوباره در سیاست بین‌الملل اجرایی کند. در این میان یکی از تهدیدهای اساسی و راهبردی که ژئوپلیتیک نفوذ سیاسی و اقتصادی بریتانیا را با خطر روبه‌رو کرده است، رفتار روسیه در اروپای شرقی و مرکزی است. اقدام‌های روسیه در چند سال اخیر، یکی از محرک‌های اصلی راهبرد برون‌گرایانه و جاه‌طلبانه بریتانیا به روابط بین‌الملل است. عملکرد روسیه در برابر گرجستان و اوکراین نمودی از این مدعاست. به همین دلیل، مراکز اندیشه‌ورزی راهبردی و به‌دنبال آن سیاست‌سازان خارجی بریتانیا مناطق شرقی و مرکزی اروپا را در جلوگیری از نفوذ روزافزون روسیه با اهمیت می‌دانند.

لهستان یکی از کشورهای این منطقه است که ظرفیت‌های فراوانی برای تحقق راهبرد بریتانیا (جلوگیری از نفوذ بیش از پیش روسیه) دارد. تاریخ معاصر لهستان نشان می‌دهد که فرایند گذار به دموکراسی در این کشور ذهنیتی منفی نسبت به شرق (شوروی و در حال حاضر روسیه) ایجاد کرده است. لهستان از نظر ژئوپلیتیکی (نزدیکی به روسیه) نقشی به‌طور کامل بازدارنده در برابر روسیه می‌تواند داشته باشد. ایالات متحد آمریکا سرمایه‌گذاری نظامی و امنیتی فراوانی در این زمینه انجام داده است. نخبگان لهستان استقلال خود را به‌طور کامل در گرو تابعیت ایالات متحد و ناتو تعریف می‌کنند. چندصد هزار نفر کارگر لهستانی در انگلستان مشغول به کار هستند و این کشور حجم زیادی صادرات خود را به بریتانیا اختصاص داده است. اقدام‌های روسیه در اوکراین و پیوسته‌سازی شبه‌جزیره کریمه به خاک خود، هشدار جدی هم برای لهستان و هم برای بریتانیا است. با وجود این، نگاه راهبردی بریتانیا به لهستان توجیه‌های نظامی و امنیتی زیادی دارد.

بنابراین این پرسش‌ها مطرح است که بریتانیا چگونه در پی جلوگیری از نفوذ بیش از پیش روسیه در منطقه شرق و مرکز اروپا به‌ویژه لهستان است؟ کدام نظریه یا مکتب در روابط بین‌الملل این ظرفیت را دارد تا تنش بین روسیه و بریتانیا را در این منطقه چارچوب‌بندی کند؟ پیامدها و نتایج اقدام‌های بریتانیا علیه روسیه چه آثاری در منطقه و لهستان داشته است؟ و ... راهبرد بریتانیا علیه روسیه در مجموعه امنیتی شرق اروپا، «امنیتی‌سازی» نفوذ و قدرت روسیه در منطقه است. دست‌کم کارکردهای امنیتی‌سازی برای بریتانیا، پرهیز از درگیری مستقیم با روسیه و روسیه‌هراسی است. به همین دلیل، در این نوشتار ضمن بهره‌گیری از نظریه امنیتی‌سازی در مکتب امنیتی کپنهاگ، ابعاد و ضلع‌های امنیتی‌سازی نفوذ روسیه در شرق اروپا توسط بریتانیا را تدوین می‌کنیم. روش اصلی در این نوشتار کیفی است. شیوه گردآوری

اطلاعات، کتابخانه‌ای و اسنادی و ابزارهای گردآوری داده‌ها فیش‌برداری است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز کیفی است؛ شایان توجه اینکه تحلیل داده‌ها براساس نظریه امنیتی‌سازی خواهد بود.

پیشینه پژوهش

پژوهش جامع و مانعی در ارتباط با امنیتی‌سازی نفوذ روسیه در اروپای مرکزی شرقی به واسطه انگلیس انجام نشده است، اما ادبیات پراکنده نشان می‌دهد نقشی که بریتانیا در راهبرد برون‌گرایانه خود به سیاست بین‌الملل در برابر اروپای شرقی و مرکزی به‌ویژه لهستان تعریف کرده است، بر جلوگیری از نفوذ سرزمینی، سیاسی و امنیتی روسیه در این منطقه متمرکز شده است. بنا بر گزارش مجلس عوام انگلیس (۲۰۱۷) راهبرد این کشور در برابر روسیه، درگیر کردن این کشور در نظم امنیتی بین‌المللی مبتنی بر هنجارهایی است که انگلستان و دیگر شریک‌های راهبردی این کشور به آن پایبند هستند. لارابی و همکاران (۲۰۱۷) نیز تأکید دارند که مقام‌های دفاعی انگلیس اصرار دارند که روسیه با تقویت توان دفاعی خود بیش از پیش، تبدیل به تهدید اساسی در شرق اروپا شده است. رناکس (۲۰۱۵) در پژوهشی معتقد است: لهستان نیز در همین زمینه احساس خلاء امنیتی می‌کند. وابستگی لهستان به محصولات وارداتی از روسیه به‌ویژه در بخش انرژی امنیت لهستان در برابر روسیه را آسیب‌پذیر کرده است. همچنین، محتوای سند امنیت ملی لهستان (۲۰۱۴) نشان می‌دهد: اصلی‌ترین تهدید بالقوه این کشور روسیه است و انگلستان و آمریکا از کشورهایی هستند که می‌توانند تهدیدهای روسیه را دفع کنند.

کوالر (۲۰۲۰) می‌نویسد: بریتانیا به دلیل ضعف آشکار در تصمیم‌گیری برای مشکلات داخلی، می‌کوشد توجه افکار عمومی کشور خود را متوجه یک کشور بیرونی یعنی روسیه کند، چرا که پدیدآمدن مراکز جدید قدرت و از بین رفتن نظام تک قطبی در روابط بین‌الملل در چند سال اخیر، تعیین‌کننده حوزه روابط روسیه و بریتانیا بوده است. به باور موناگان (۲۰۱۱) حوزه روابط دو کشور در دو قطبی مشارکت رو به رشد تجاری پس از جنگ سرد از یک سو و مجموعه‌ای از مشکلات راهبردی (مناطق زیر نفوذ) که به دشمنی آن‌ها منجر شده، تجلی یافته است. در همین زمینه، هان و همکاران (۲۰۲۱) بر این باورند که بریتانیا و روسیه باید اختلاف‌ها را پیش از درگیر شدن در گفت‌وگویی خردمندانه حل و فصل کنند. نویسندگان مزبور معتقدند: تجربه جمعی نشان می‌دهد که می‌توان از تجزیه و تحلیل آشکار شیوه نگرش هر یک از ما به جهان، دستاوردهای زیادی به دست آورد.

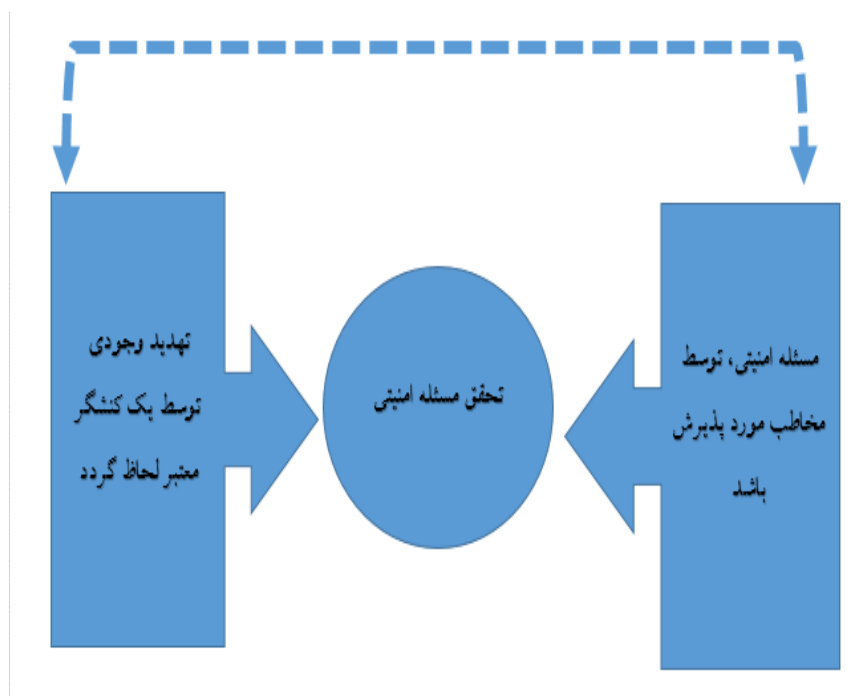
مبانی نظری: امنیتی‌سازی در مکتب کپنهاگ

مکتب کپنهاگ که از برجسته‌ترین طرفداران راه میانه است، از دیدگاه هستی‌شناسانه، دیدگاهی بینابینی به واقعیت، توجه به سطح‌های گوناگون فردی، اجتماعی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و تأکید بر نقش کنشگری دولت دارد (Saeedabadi and Mahroogh, 2013: 115). آنچه به‌عنوان مکتب کپنهاگ در مطالعات امنیتی خوانده می‌شود، بر سه انگاره اصلی متکی است: امنیتی‌کردن،^۱ بخش‌ها^۲ و مجموعه‌های امنیتی^۳ منطقه‌ای. امنیتی‌کردن هسته امنیت سنتی را مورد تردید قرار داده و با سیاسی‌کردن یک مسئله در پیوند است. بخش‌ها، ارجاعی به تفاوت میان امنیت اجتماعی، نظامی، زیست‌محیطی، سیاسی و اقتصادی است و مفهوم مجموعه‌های امنیتی نیز به اهمیت سطح منطقه‌ای در تحلیل امنیت می‌پردازد (Ebrahimi, 2014: 16-15). از دید بوزان و ویور در کتاب مناطق و قدرت‌ها ساختار امنیت بین‌المللی، دیدگاه منطقه‌گرایی‌ای که آن‌ها ارائه می‌دهند، ضعف نواقع‌گرایی و جهانی‌سازی را پوشش می‌دهد که اهمیت بسیار زیادی به سطح تحلیل جهانی می‌دهد (Buzan and Waver, 2003: 30). بنابراین امنیتی‌کردن در دو دهه اخیر، در گرفتن مواضع متعادل در مطالعات امنیتی، موفقیت‌های چشمگیری داشته است. در این صورت، مفهوم «امنیت» ترکیبی از ملاحظات «امنیت ملی»، «در امنیت ملی حفظ اقتدار دولت برای رفع تهدیدهای دشمن بسیار اساسی است» «توانایی تصمیم‌گرفتن» و «کارایی اقدام‌های مبتنی بر تصمیم‌های صحیح» را در برابر تهدیدهای جدید در بر خواهد داشت (Hansen and Nissenbaum, 2009: 1152).

محیط امنیتی معاصر به‌طور عمیقی، با سیاسی‌کردن یک مسئله در پیوند است. انگاره امنیتی‌کردن همانند روندهای برساختگی امنیت، توجه به پیوندهای نمادین میان امنیتی‌کردن و شکل‌های هویت‌های سیاسی جمعی را ترسیم می‌کند. بنابراین امنیتی‌کردن ایجاد فضای بین‌الذهانی و توجه تهدیدهای وجودی با شاخص‌های کافی در جهت نتایج توجیه‌پذیر سیاسی است (Ebrahimi, 2014: 8-16). امنیتی‌کردن به معنای خروج پدیده‌ها یا موضوع‌ها از «وضعیت عادی»^۴ به وضعیت فوق‌العاده و قلمرو امنیتی است (Abdullah Khani, 2006: 493). شرط مؤثر تحقق ادعاهای مربوط به مسئله امنیتی عبارت است از اینکه تهدید وجودی را یک کنشگر معتبر بیان کند و این تهدید در این شرایط به‌عنوان یک مسئله امنیتی، به‌وسیله مخاطبان پذیرفته شود (Ebrahimi and Monavari, 2015: 25-24).

نمودار ۱. شرط‌های تحقق امنیتی‌ساختن

1. Securitisation
2. Sectors
3. Security Complexes
4. Normal Politics

Source: (Authors)

امنیتی کردن یک مسئله تا حدود زیادی به زمینه‌ها یا «بافتار» یک مجموعه امنیتی بستگی دارد. برای نمونه، شرط تحقق امنیتی ساختن راهبرد روسیه در ارتباط با لهستان از سوی بریتانیا متأثر از تاریخ معاصر لهستان، اقدام‌های روسیه در لهستان، اقدام‌های بریتانیا در برابر لهستان، مجموعه شرایط اقتصادی، سیاسی، ارزشی و اجتماعی لهستان و همچنین نوع نگاه نخبگان این کشور در ارتباط با محیط پیرامون خود است. در این زمینه، روسیه در چند سال اخیر نفوذ زیادی مجموعه امنیتی اروپای شرقی مرکزی داشته است و بریتانیا برای جلوگیری از نفوذ روسیه، در امنیتی کردن آن منطقه و لهستان کوشیده است. در این میان، لهستان به اعتبار ضعف در حکمرانی و وابستگی به کشورهای غربی، ضمن اینکه امنیتی‌سازی نفوذ روسیه از سوی بریتانیا را می‌پذیرد، روسیه را تهدید وجودی، برای امنیت ملی خود برآورد می‌کند.

هدف‌ها، مبانی و سازوکارهای بریتانیا در مجموعه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی

اروپای شرقی - مرکزی به مجموعه کشورهای اروپای مرکزی و اروپای شرقی گفته می‌شود که به‌طور معمول به حکومت‌های کمونیستی پیشین در اروپا اشاره دارد. پس از فروپاشی اتحاد شوروی دغدغه‌های امنیتی مجموعه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی عبارت‌اند از: قدرت روسیه

در منطقه، ضعف‌های امنیتی برخی از دولت‌های منطقه، نگرش نامشخص اتحادیه اروپا به کشورهای اروپای مرکزی، سیاست امنیتی نامشخص اتحادیه اروپا برای شرق، خلأ اتحادیه‌های امنیتی یکپارچه در اروپای شرقی (Eastern Europe Regional Security System: Place and Engagement of Ukraine, 2017)، انرژی که برای این کشورها جنبه امنیتی پیدا کرده است، تروریسم، وابستگی امنیتی برخی از کشورهای مجموعه و جرائم سازمان‌یافته (Bocka and Others, 2007: 1-10). نگرانی‌های کشورهای منظومه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی و بریتانیا (حتی در دوران برگزیت) در مسئله نفوذ روسیه در منطقه مشترک است. اهمیت این مسئله به حدی است که بریتانیا حضور نظامی خود در مجموعه امنیتی و کشورهایمانند لهستان و استونی در قالب ائتلاف‌های بین‌المللی شدت بخشیده است.

ترزا می، نخست‌وزیر انگلستان در دوران مدیریت برگزیت همواره تأکید داشت که «انگلیس اتحادیه اروپا را ترک می‌کند، اما اروپا را ترک نمی‌کند». سیاست‌های امنیتی و دفاعی انگلستان همیشه مبتنی بر توازن قدرت در اروپا است (Shea, 2020). پس هدف اصلی انگلستان در مجموعه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی برقراری توازن و جلوگیری از برتری و سلطه یک کشور مانند روسیه بر آن است. مبانی این راهبرد نیز در سیاست خارجی انگلستان نمود یافته است. نمونه‌های آن در تاریخ معاصر مانند کنگره وین، جنگ‌های جهانی، کمک به توسعه ناتو بسیارند.

از سویی، اگر در حال حاضر انگلیس سنت جداشدن از قاره اروپا را در قالب برگزیت دنبال می‌کند، بیشتر خروج در حوزه اقتصاد و سیاست است تا امنیت و دفاع. انگلیس اتحادیه اروپا را ترک می‌کند، اما ناتو را ترک نمی‌کند. انگلیس ناتو را برای جلوگیری از نفوذ روسیه تقویت کرده است و یک گردان چندملیتی را در اروپای شرقی هدایت می‌کند. انگلیس در تمرین‌های ناتو به شکل درخور توجهی شرکت می‌کند و به‌طور منظم جنگنده‌های خود را برای انجام گشت‌های هوایی به کشورهای اروپای شرقی و مرکزی می‌فرستد (Shea, 2020). پس اصلی‌ترین سازوکار انگلستان در مجموعه امنیتی شرق و مرکز اروپا برای توازن قدرت، ناتو و پیگیری هدف‌های نظامی و سیاسی خود در قالب اتحاد با آمریکا است.

زمینه‌های امنیتی‌سازی راهبرد روسیه در مجموعه امنیتی شرق اروپا

۱. نفوذ راهبردی روسیه در مجموعه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی

به طور کلی، وجود اقلیت‌های قومی روس‌زبان طرفدار روسیه، افزایش تحرک‌های نظامی این کشور در شرق اروپا، آسیب‌پذیری اقتصادی کشورهای شرق اروپا در زمینه انرژی به روسیه، جنگ در اوستیای جنوبی و آبخازیا و سرانجام پیوسته‌سازی شبه‌جزیره کریمه به روسیه، برای بریتانیا تهدیدهای ژئواستراتژیکی و ژئوپلیتیکی فراوانی به ارمغان آورده است. بحران اوکراین

تا حدود زیادی روابط به نسبت خوب غرب و روسیه را که با فروپاشی دیوار برلین آغاز شده بود از میان برد. این بحران علاوه بر ایجاد تنش شدید سیاسی در روابط دو طرف، عرصه‌های دیگر روابط آن‌ها به‌ویژه روابط اقتصادی و تجاری را در بر گرفته است (Sabbaghian and Samoudi, 2014: 83).

در سال ۲۰۱۷ گزارشی به سفارش مجلس عوام انگلیس در ارتباط با توانایی‌ها و قابلیت‌های روسیه در برابر امنیت این کشور منتشر شد. در گزارش گفته می‌شود که روابط حال حاضر انگلستان و روسیه حتی از دوران جنگ سرد نیز به دلیل اقدام‌های نظامی روسیه در اوکراین، کم‌رنگ‌تر شده است. راهبرد انگلستان در برابر روسیه درگیرکردن این کشور در نظم امنیتی بین‌المللی مبتنی بر قواعد و ارزش‌هایی است که انگلستان و دیگر شریک‌های راهبردی به آن پایبند هستند. (Russia: Implications for UK Defense and Security, 2017: 7-30).

۲. وابستگی نظامی و دفاعی مجموعه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی

مقام‌های بلندمرتبه دفاعی انگلیس معتقدند: روسیه با تقویت توان نظامی خود بیش از پیش، تبدیل به تهدیدی برای امنیت شرق اروپا شده است. به گزارش مؤسسه پژوهشی رند، پیوسته‌سازی غیرقانونی شبه‌جزیره کریمه به روسیه سبب شده است رویکرد آمریکا و انگلستان به اروپا، دوباره بازبینی شود؛ به شکلی که آسیب‌پذیری‌های ناتو در شرق اروپا آشکارا قابل دیدن شد. بنابراین اولین واکنش اعضای ناتو به اقدام‌های روسیه، افزایش حضور نیروهای نظامی به شرق اروپا بود (Larrabee and Others, 2017: 5-20). در این زمینه سردبیر نشنال اینترست در مقاله‌ای از پنج نوع سلاح ناتو پرده‌برداری می‌کند که در مهار روسیه می‌توانند مؤثر باشند: ۱. زیردریایی ویرجینیا؛ ۲. هواپیماهای جنگنده اف-۳۵؛ ۳. بمب افکن ال آر اس-بی؛ ۴. تانک لئوپارد ۲؛ ۵. بالگرد آپاچی مدل ای اچ-۶۴.^۲ (Маджумдар, 2016). در روسیه نیز، مقام‌های رسمی و بیشتر کسانی که واقع‌بین هستند، گسترش ناتو در شرق را راهبرد اتحاد غرب (یا کمترین راهبرد نخبگان ایالات متحد) علیه امنیت روسیه می‌دانند (Глинский-Васильев, 2003). بنابراین انگلستان، ناتو را تضمین‌کننده صلح و امنیت در اروپای شرقی - مرکزی می‌داند. این موضوع سبب شده است لهستان به علت روابط سیاسی و تاریخی ناخوشایند با روسیه، با این کشور غیریت‌سازی کند. بدین ترتیب، انگلستان از دیدگاه کشورهای مرکز و شرق اروپا «خودی» و روسیه «دیگری» برآورد می‌شود.

1. LRS-B
2. AH-64

جدول ۱. زمینه های امنیتی سازی نفوذ روسیه در شرق و مرکز اروپا توسط بریتانیا

بازیگر امنیتی ساز: انگلستان و هم پیمانان			
مخاطب امنیتی سازی: مجموعه امنیتی شرق اروپا			
زمینه های امنیتی سازی: نفوذ راهبردی و نظامی روسیه در مجموعه امنیتی شرق و مرکز اروپا			
نفوذ اقلیت های قومی روس زبان	افزایش تحرک های نظامی روسیه در منطقه	جنگ اوستیای جنوبی و آبخازیا	پیوسته سازی شبه جزیره کریمه به روسیه
زمینه های امنیتی سازی: وابستگی نظامی و دفاعی مجموعه امنیتی شرق و مرکز اروپا			
ضعف تسلیحاتی	ضعف در آموزش نیروهای نظامی	ضعف در ائتلاف سازی	ضعف در واکنش سریع نظامی
ابزارهای امنیتی سازی: دیپلماسی، رسانه ها و پژوهشکده های پژوهشی و ...			
آثار امنیتی سازی: پذیرش روسیه به عنوان تهدید وجودی			
آثار امنیتی سازی: جدی دانستن تهدید وجودی روسیه			

Source: (Authors)

نتایج امنیتی سازی راهبرد روسیه در مجموعه امنیتی اروپای شرقی - مرکزی

۱. حضور نظامی انگلستان در منطقه

انگلستان پس از جنگ سرد صدها نیروی نظامی، تجهیزات زرهی و هوایی به اروپای شرقی و لهستان فرستاد. این امر موجب افزایش تنش بین انگلستان و روسیه شده است. انگیزه اصلی انگلستان فرستادن نیرو و تجهیزات نظامی، اعلام این موضوع است که بریتانیا نسبت به دفاع از همه متحدان ناتو حساس است و به طور مشخص می خواهد از کشورهای حوزه دریای بالتیک (استونی، لتونی و لیتوانی) که مانند اوکراین اقلیت روس زبان در آنها وجود دارد، در برابر تجاوز روسیه حمایت کند (UK Deploys Hundreds of Troops and Aircraft to Eastern Europe, 2016). این امر سبب شده است که در کشورهای شرق اروپا به ویژه کشورهای حوزه بالتیک حس ناامنی و آسیب پذیری در مقابل روسیه به وجود آید. رهبران و نخبگان این کشورها نگرانی های جدی در ارتباط تجاوزهای بالقوه روسیه به خاک خود دارند. (Larrabee and Others, 2017: 8)

لهستان نیز نگرانی های خاص خود را دارد؛ وابستگی ورشو به واردات روسیه به ویژه در بخش انرژی، دیپلماسی لهستان را در برابر اقدام های روسیه آسیب پذیر کرده است. لهستان حدود 90 درصد گاز طبیعی خود را از روسیه وارد می کند. همچنین روسیه ششمین واردکننده محصولات لهستانی به کشور خود به ارزش ۷,۷ میلیارد یورو است (Renaux, 2015) با وجود این، لهستان بارها نگرانی خود را از اقدام های روسیه در شرق اروپا ابراز کرده و خواستار حمایت نظامی ایالات متحد و ناتو در برابر اقدام های روسیه شده است. وزیر امور خارجه،

رادک سیکورسکی می‌گوید: «لهستان کشور آسیب‌پذیری است؛ زیرا در تاریخ نفرین‌شده ما موانع طبیعی علیه کشورهای قدرتمند شرق و غرب وجود ندارد». با پیوسته‌سازی کریمه به روسیه این ترس تاریخی عینیت بیشتری برای لهستان پیدا کرد. در نتیجه، لهستان در نظر دارد ۴۰ میلیارد یورو برای استقرار سیستم دفاع موشکی، خرید هلیکوپتر، زیردریایی، وسایل نقلیه مسلح و هواپیماهای بدون سرنشین هزینه کند. (Nougayrede, 2015)

۲. تقویت حضور نظامی ایالات متحد در منطقه

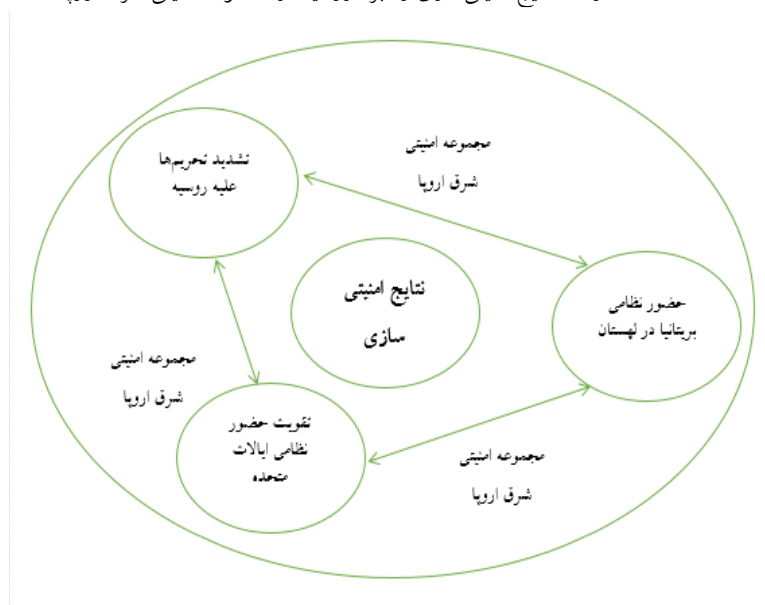
اوباما در ۸ ژوئیه ۲۰۱۶ اعلام کرد، ایالات متحد در حدود ۱۰۰۰ سرباز به لهستان در برنامه «افزایش حضور پیشین ما در اروپای مرکزی و شرقی» خواهد فرستاد. او ضمن تأکید بر همکاری با انگلستان در امور امنیتی و دفاعی گفت: آلمان گردانی را در لیتوانی، بریتانیا در استونی و کانادا در لتونی رهبری خواهد کرد (Emmott and Siebold, 2016). بینشیک میزلا استادیار دانشگاه ورشو معتقد است: قبل از پیوسته‌سازی کریمه به روسیه که در پی آن منازعه‌هایی در شرق اروپا از سال ۲۰۱۴ اتفاق افتاد، وضعیت امنیتی لهستان مطلوب‌تر از هر زمان دیگری در طول تاریخ آن بود. اما از سال ۲۰۱۴، لهستان به دنبال تقویت امنیت خود در چارچوب همکاری با ناتو، قدرت‌های اروپایی از جمله انگلستان و به‌ویژه ایالات متحد شد. (Bieńczyk-Missala, 2016: 107) وزیر دفاع لهستان، نسبت به تأمین امنیت این کشور از سوی ایالات متحد می‌گوید: «ما از قوی‌ترین متحدان در دنیا حمایت می‌کنیم که از موشک‌های اسکندر روسیه نمی‌هراسد [ایالات متحد] و بیشترین هزینه‌های دفاعی در دنیا متعلق به آن است». بنابراین حضور نظامی ایالات متحد در کشورهای شرقی و مرکزی اروپا، تضمین‌کننده امنیت آن‌ها در برابر روسیه است. (Kacprzyk, 2015: 12) در ۱۴ آوریل ۲۰۱۴، وزیر دفاع لهستان با همتای آمریکایی خود نقشه راه همکاری مشترک را طرح‌ریزی کرد. نقشه راه، حضور دائمی ایالات متحد در پایگاه‌های لهستانی برای آموزش نظامی، تمرین‌ها و همکاری در همه امور نظامی را پیشنهاد می‌داد. به‌علاوه بنا به درخواست اوباما کنگره، بودجه سرمایه‌گذاری مشترک تا ۱ میلیارد دلار را با لهستان تصویب کرد. (Bieńczyk-Missala, 2016: 109)

۳. استقبال مجموعه امنیتی منطقه از تحریم علیه روسیه

حضور نظامی انگلستان در کشورهایمانند لهستان و استونی در قالب ائتلاف‌های بین‌المللی عینیت یافته است. به این ترتیب، بریتانیا اقدام‌های خود را در کشورهای میزبان خواست جامعه جهانی می‌داند و بر راهبردهای خود نزد قشرهای مختلف اجتماعی و سیاسی این کشورها سرپوش بین‌المللی می‌گذارد. ضمن اینکه اگرچه انگلستان یکی از محرک‌های اصلی وضع تحریم‌ها علیه روسیه است، سرانجام آمریکا و اتحادیه اروپا (تا زمان عضویت انگلیس)

به عنوان مجری اصلی تحریم‌ها به جامعه بین‌المللی، معرفی می‌شوند. به طور کلی، زیربنای رژیم چندجانبه تحریم علیه روسیه در دو محور بررسی می‌شود: نخست، تلاش آمریکا و انگلستان، برای حفظ جایگاه هژمون در مقابل بازتولید اتحاد شوروی در قالب اتحاد اوراسیایی؛ دوم، تلاش اتحادیه اروپا برای حفظ نظم اروپایی در مقابل مداخله‌گرایی روس‌ها (Asgarian and Vakili, 2014: 1111). بنابراین مایکل فالون، وزیر دفاع انگلستان در نشست ناتو پس از پیوسته سازی کریمه به روسیه اعلام کرد، بریتانیا یک گردان متشکل از ۵۰۰ نیروی نظامی در استونی و ۱۵۰ تن دیگر در پایگاهی در لهستان مستقر خواهد کرد. دیوید کامرون نیز در نشست ناتو در ورشو مدعی شد این نشست (ناتو نه راهبرد خود انگلستان) فرصتی فراهم می‌کند تا انگلستان و شریک‌های آن ضمن تضمین امنیت اروپای شرقی، از تجاوزهای بیشتر روسیه در اوکراین جلوگیری می‌کنند (UK Troops to Take on Nato Duties in Poland and Estonia, 2016). از این رو، در ژانویه ۲۰۱۶، یک توافقنامه دفاعی بین لهستان و انگلیس امضا می‌شود. توافق از ورشو می‌خواهد خود را بیشتر با ضرورت‌ها و تهدیدهایی هماهنگ کند که ناتو را در اینک و آینده با خطر روبه‌رو می‌سازد. دو کشور روسیه را متهم به اشغال غیرقانونی شبه جزیره کریمه می‌کنند و متعهد می‌شوند در کنار ابزارهایی مانند تحریم و حمایت از اوکراین به نیروهای نظامی اوکراینی آموزش‌های لازم را برای مقابله با روسیه می‌دهند (UK-Poland Quadriga 2016 Joint Communiqué, 2016).

نگاره ۲. نتایج امنیتی سازی راهبرد روسیه در مجموعه امنیتی شرق اروپا

Source: (Authors)

زمینه‌های امنیتی‌سازی راهبرد روسیه در لهستان

۱. روابط دفاعی و امنیتی دوجانبه از جنگ جهانی دوم تا فروپاشی اتحاد شوروی

در ۳۱ مارس ۱۹۳۹، چمبرلین اعلام کرد که انگلستان در صورت حمله آلمان به لهستان امنیت این کشور را تضمین خواهد کرد. (Geremek, 2006) بنابراین روابط دفاعی انگلستان با لهستان به اتحاد نظامی این دو کشور در قالب یک توافق نظامی در سال ۱۹۳۹ و پیوسته‌های آن در لندن (۱۹۴۰) برای همکاری دفاعی متقابل در جلوگیری از حمله‌های آلمان‌ها برمی‌گردد (Lerski, 1996: 14). براساس همین پیمان، بریتانیا دو روز پس از آنکه آلمان‌ها به لهستان حمله کردند، به آلمان اعلام جنگ کرد. بنابراین نیروهای مسلح لهستان که حدود ۲۵۰ هزار سرباز را شامل می‌شدند، در طول جنگ دوم جهانی تحت فرماندهی بریتانیا از نروژ تا لیبی عملیات انجام دادند.

اما با پایان جنگ دوم جهانی، راهبرد انگلستان در برابر لهستان تغییر یافت. با تصمیم‌هایی در کنفرانس یالتا گرفته شد، بخشی از خاک لهستان به شوروی پیوست و مورد موافقت انگلیس و آمریکا قرار گرفت. این تصمیم سبب تیرگی روابط بین دو کشور شد. در مقابل تأثیرهایی که شوروی بر لهستان گذاشت، به عضویت لهستان در پیمان ورشو (۱۹۵۵) منجر شد. از این رو، سیاست خارجی لهستان مطابق و الگوبرداری شده از شوروی تا فروپاشی این کشور بود. لهستان پس از فروپاشی اتحاد شوروی در سال ۱۹۸۹، دوباره مسیر استقلال واقعی را هموار دید. از سویی، نخبگان لهستان کشور خود را از نظر ژئوپلیتیکی در منطقه‌ای (اروپای شرقی و مرکزی) می‌دیدند که رخدادهای جاری در آن مانند مشکلات ناشی از ملی‌گرایی افراطی، دغدغه اقلیت‌ها و مشکلات اقتصادی و سیاسی کشورهای نواستقلال می‌توانست بر امنیت این کشور تأثیر فراوان بگذارد. همچنین لهستان نگران نفوذ آینده روسیه بر کشور خود بود. بنابراین اتحاد با غرب برای تأمین امنیت لهستان در چارچوب پیمان آتلانتیک شمالی بیش از پیش ضروری بود (1: NATO Enlargement: Strategic Impact on Poland's Security, 2004).

۲. روابط دفاعی و امنیتی دوجانبه پس از فروپاشی اتحاد شوروی

بعد از دهه ۱۹۸۰، بریتانیا یکی از شریک‌های و متحدان سیاسی مهم برای لهستان در اتحادیه اروپا و دیگر نهادهای منطقه‌ای شناخته می‌شود. در حوزه سیاست خارجی و امنیتی، انگلیس و لهستان از حامیان ناتو و خواستار همگرایی عمیق با آمریکا و کانادا در چارچوب همکاری‌های فرآتلانتیک هستند و در جهت تحقق این راهبرد، آمادگی خود را برای گرفتن مواضع شدیدتر نسبت به روسیه اعلام کرده‌اند. (Rosati, 2016) بنابراین در دهه اخیر یک گفتمان قوی در لهستان رواج پیدا کرده است که انگلستان برخلاف روسیه می‌تواند در زمینه‌های دفاعی، امنیتی

و اقتصادی، به توسعه این کشور کمک شایانی کند. براساس این گفتمان، با حمایت بی‌طرف انگلستان، لهستان به عضویت شورای اروپا، ناتو و اتحادیه اروپا در آمده است. لهستان، انگلستان را پل وصل خود به ایالات متحد آمریکا در امور راهبردی و امنیتی می‌داند (Geremek, 2006).

از سوی دیگر، راهبرد انگلستان در برابر لهستان پس از جنگ جهانی دوم و به‌ویژه تحولات سیاسی دهه ۱۹۹۰ در لهستان کمک به تحقق و تثبیت دو هدف مهم این کشور یعنی عضویت در اتحادیه اروپا و ناتو برای روسیه‌هراسی بوده است. آن‌طور که در سند راهبردی امنیت ملی جمهوری لهستان آمده است، راهبرد لهستان در ناتو بیشتر تأمین هدف‌های منطقه‌ای در سایه همکاری با کشورهای عضو از جمله انگلستان است. لهستان اصلی‌ترین تهدید امنیت ملی خود را روسیه می‌داند و معتقد است که روسیه باید به لهستان به‌عنوان عضوی از ناتو احترام بگذارد (National Security Strategy of the Republic of Poland, 2014: 1-13).

۳. مناسبات دفاعی و امنیتی دوجانبه از سال ۲۰۱۵

در نوامبر ۲۰۱۵، انگلستان گزارشی امنیتی دفاعی منتشر کرد که نسبت به نسخه گزارش سال ۲۰۱۰، انسجام بیشتری دارد و جنبه‌های بلندپروازانه و افری در آن دیده می‌شود. بنابر گزارش، بریتانیا باید چشم‌انداز جهانی خود را حفظ کند و ارتباطات نظامی خود را با هم‌پیمانانش در آسیا، اقیانوس آرام خلیج فارس و آفریقا گسترش دهد. بریتانیا بر تقویت ناتو به‌شدت تأکید می‌کند و نمی‌خواهد از آن خارج شود. ضمن اینکه این کشور منتظر فرصتی است که به‌واسطه ناتو مشارکت‌های دفاعی با کشورهای اروپای شرقی را افزایش دهد (Keohane, 2016: 1-2) تا از نفوذ نظامی روسیه و مداخله‌های آن در اروپای شرقی و مرکزی بکاهد.

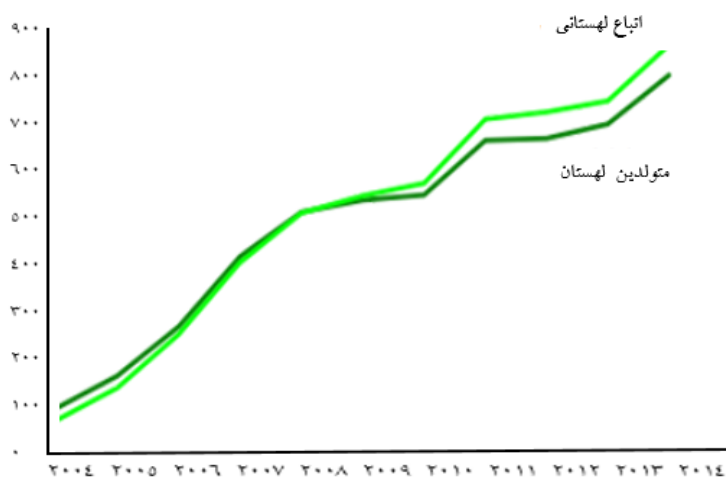
لهستان میزبان نشست ناتو در سال ۲۰۱۶ بود که در آن سران ناتو برای استقرار گردان‌های چندملیتی در لهستان و سه کشور بالتیک موافقت کردند. در این نشست بریتانیا تعهد داد که ۱۰۰۰ نیروی نظامی ممتاز را به ناتو تا سال ۲۰۲۰ در خاک لهستان مستقر کند (Robinson, 2017). بنابراین وزیر دفاع لهستان آنتونی موچروویچ از استقرار ۱۰۰۰ تن از کارکنان نظامی بریتانیا در لهستان از سال ۲۰۱۷ به‌طور همیشگی خبر داد. از نظر او حضور نیروهای بریتانیایی در لهستان (بیشتر برای دفع تهدیدهای روسیه)، به‌منزله حضور ناتو در لهستان و راهبردی واقع‌گرایانه است. موچروویچ اعلام کرد: بریتانیا برای پشتیبانی از ناوگان دریایی لهستان در دریای بالتیک یک کشتی [جنگی] مستقر کرده است. او مدعی شد که ورشو و لندن با تشکیل یک واحد «اطلاعاتی زمانی و مکانی» مشترک توافق کرده‌اند که کارکرد آن جمع‌آوری اطلاعات از تهدیدهای بالقوه‌ای است که جبهه‌های شرقی ناتو را با خطر روبه‌رو می‌کند (UK to Permanently Station 1,000 Military Personnel in Poland from 2017, 2016).

در ژوئیه ۲۰۱۶، ترزا می برای دیدار با بیتا سیدلو نخست‌وزیر لهستان به این کشور سفر کرد. سیدلو و می با برگزاری نشست‌های سالانه دوجانبه لهستان و انگلستان که دیوید کامرون پایه‌گذار آن‌ها بود، توافق کردند. در جریان این سفر، ترزا می به همتای لهستانی خود اطمینان داد که همکاری فزاینده در بخش‌های دفاعی و امنیتی یکی از راهبردهای اصلی انگلستان در روابط خود با لهستان خواهد بود (Poland PM and Theresa May Discuss Teaching Polish in UK Schools, 2016)

نتایج امنیتی‌سازی راهبرد روسیه در لهستان (سیاسی و اقتصادی)

در طول جنگ سرد لهستان، دیدگاهی بیشتر منفی نسبت به بریتانیا داشت، اما در دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ اصلاحات سیاسی و دموکراتیک‌سازی در لهستان سبب شد این کشور روابط خود را با انگلستان گسترش دهد. اوج روابط مثبت بریتانیا با لهستان در امور دفاعی و اتحادیه اروپا بود. بریتانیا همچنین از معدود کشورهایی است که به کارگران لهستانی شاغل در کشور خود اجازه می‌دهد [نسبت به کارگران انگلیسی] حقوق برابر داشته باشند (Longhurst and Zaborowski, 2007: 82-84). بنابر آماري که در سال ۲۰۱۴ ارائه شد حدود ۷۴۰ هزار شهروند لهستانی در انگلستان زندگی می‌کنند (Mauldin, 2016) اما بنابر گزارش منتشرشده دفتر آمار ملی انگلستان در سال ۲۰۱۶، حدود ۹۸۴ هزار (بیشتر آنان را کارگران تشکیل می‌دهند) لهستانی در بریتانیا سکونت داشته‌اند. این نهاد همچنین نموداری از افزایش تعداد شهروندان لهستانی ساکن در بریتانیا را از سال ۲۰۰۴ (که تعداد آن‌ها ۱۰۰ هزار نفر بوده) تا سال ۲۰۱۴ (که تعداد آن‌ها به حدود ۹۰۰ هزار نفر رسید) نشان می‌دهد (Hawkins and Moses, 2016: 4).

نمودار ۱. روند افزایشی اتباع لهستان ساکن در بریتانیا

Source: (Hawkins and Moses, 2016)

در بیانیه مشترکی که از سوی دولت‌های بریتانیا و لهستان در دوم دسامبر ۲۰۱۶ منتشر شد، بر این نکته تأکید می‌شود که حدود یک میلیون لهستانی در انگلستان زندگی و کار می‌کنند، بستری مساعد برای روابط مثبت در روابط سیاسی و اقتصادی دو کشور به وجود آورده‌اند. در نخستین نشست سالانه دولت‌های ما که به صورت متناوب بین لهستان و انگلستان برگزار می‌شود، در ارتباط با اجرایی کردن برنامه جامع در زمینه همکاری‌های دفاعی، سیاست خارجی، امنیتی، اقتصادی، کسب‌وکار و علم و نوآوری توافق کرده‌ایم. نمونه‌هایی از این همکاری عبارت‌اند از: استقرار حدود ۱۵۰ کارکنان نظامی انگلیس به لهستان برای افزایش حضور در این کشور، توافق برای امضای پیمان همکاری‌های دفاعی، تقویت همکاری‌های صنعتی انگلیس و لهستان، همکاری‌های مداوم برای مقابله با چالش‌های جهانی از جمله تروریسم و جرائم اینترنتی (UK-Poland Intergovernmental Consultations: Joint Communiqué, 2016).

پس از پیوستن لهستان به اتحادیه اروپا، روابط اقتصادی بین لهستان و انگلستان رونق یافت. لهستان با باز شدن بازارها و مرزهایش درآمد زیادی به دست آورد. در سال ۲۰۱۳ لهستان تقریباً ۹,۹ میلیارد یورو کالا به انگلیس صادر کرد و ۴ میلیارد یورو کالا از انگلستان وارد کرد. انگلستان دومین بازار صادرات لهستان است و لهستان از بزرگ‌ترین خریداران خارجی محصولات بریتانیا در سال ۲۰۱۳ بود. محصولات صادراتی لهستان به بریتانیا عبارت‌اند از: دستگاه‌های مکانیکی و مخابراتی ضبط و پخش صدا، وسایل نقلیه، ماشین‌آلات الکتریکی و مبلمان. در مقابل کالاهایی که انگلستان به لهستان صادر می‌کند مانند محصولات پزشکی و دارویی، وسایل نقلیه، ماشین‌آلات برای صنایع خاص، نفت، مشتقات نفتی و مواد مربوط هستند (Polish-British Economic Relations, 2014).

در سال ۲۰۱۵، انگلیس ۵,۳ میلیارد یورو کالا و خدمات به لهستان صادر کرد و ۱۰,۱ میلیارد پوند کالا وارد کرد که منجر به کسری تجاری ۴,۸ میلیارد پوند برای انگلستان شد. انگلیس در هر ۱۰ سال گذشته در روابط اقتصادی خود با لهستان کسری تجاری داشته است که بیشترین کسری تجاری آن ۴,۸ میلیارد پوند در سال ۲۰۱۵ است. نمودار زیر میزان تجارت بریتانیا با لهستان را از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۵ نشان می‌دهد (Robinson, 2017).

نمودار ۲. میزان تجارت بریتانیا و لهستان

Source: (Robinson, 2017)

آناسویچ وزیر دفاع اسبق لهستان در مورد تاثیر خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا بر روابط اقتصادی لهستان و بریتانیا می‌نویسد: یکی از دغدغه‌هایی که پیش روی لهستان است، آینده نزدیک به یک میلیون لهستانی است که در انگلیس کار می‌کنند. اگر مهاجران مجبور شوند بریتانیا را ترک کنند و به لهستان برگردند، احتمالاً پیامدهای جدی سیاسی و اقتصادی برای لهستان و انگلستان به وجود خواهد آمد. بیکاری در لهستان بسیار افزایش می‌یابد، زیرا آن‌ها متقاضی اشتغال در کشور خود خواهند شد. همچنین با اخراج مهاجران لهستانی حدود ۱ میلیارد یورو (تقریباً ۱ درصد از تولید ناخالص ملی سالیانه لهستان) وجه انتقالی به لهستان قطع می‌شود. پیامدهای زیان‌باری نیز برای انگلستان متصور است. اقتصاد بریتانیا به کارگران لهستانی بستگی دارد. لهستانی‌ها بیشتر در صنایع ساخت‌وساز و تجارت و همچنین در دیگر بخش‌های کم‌استخدام، مشغول به کار هستند. سرانجام ممکن است حجم صادرات لهستان به انگلستان (۱۲ میلیارد یورو) و صادرات انگلستان به لهستان (۵ میلیارد یورو) با اختلال روبه‌رو شود (Onyszkiewicz, 2017).

نتیجه

بریتانیا حمله آلمان به لهستان و تحولات کمونیسم را اساس قرار داده است که دشمن آن‌ها (انگلیس و لهستان) در طول تاریخ معاصر یکسان بوده است (آلمان و شوروی). به تبع آن لهستان نیز در سال‌های اخیر مهم‌ترین دشمن خود را روسیه می‌پندارد. این فرض مشترک بین

لهستان و بریتانیا منجر شده است که لهستان روسیه را تهدیدکننده ارزش‌ها و استقلال خود برشمرد و در مقابل، ایالات متحد و انگلستان را در ردیف هم‌پیمانان راهبردی خود قرار دهد. از سوی، بریتانیا با قبول بیش از یک میلیون کارگر لهستانی در کشور خود، مرز میان «لهستانی»ها و «بریتانیایی»ها را کم‌رنگ کرده است. بریتانیا می‌کوشد در روابط خود با لهستان، روسیه را دشمن مشترک بسازد. بنابراین برچسب‌هایی مانند متجاوز، دشمن، متخاصم به روسیه می‌زند. بریتانیا، از سه مسیر این کار را پیش می‌برد: اول آنکه بریتانیا به لهستان القا می‌کند که روسیه دشمن درجه یک ناتو است و ناتو اصلی‌ترین تضمین‌کننده امنیت لهستان است؛ دوم، بریتانیا خود، لهستان و ایالات متحد را در ائتلاف‌های بین‌المللی ای می‌گنجانند که در مقابل روسیه (کشوری که خلاف نظم و امنیت بین‌الملل رفتار می‌کند) قرار گرفته‌اند. بریتانیا به خوبی می‌داند که نخبگان لهستان به شدت از نظر امنیتی و دفاعی مایل به وابستگی به آمریکا هستند. بنابراین از نظر انگلستان، پیش شرط کمک‌های دفاعی و امنیتی آمریکا به لهستان، مخالفت این کشور با راهبرد روسیه در منطقه است.

سوم، بریتانیا برای خود و هم‌پیمانانش این نقش را قائل شده است که نه تنها باید با عملکرد روسیه به‌عنوان دشمن مشترک در منطقه مقابله کند، بلکه حتی باید ارزش‌ها و هنجارهای روسیه را در جهت بنیادهای ارزشی کشورهای هم‌پیمان تغییر دهند. از این نظر لهستان نیز در شمار این کشورها قرار گرفته و مقابله با روسیه برای آن، مشروع برآورد می‌شود. از این رو، بعد از پیوسته‌سازی کریمه به روسیه، کشورهای اروپای غربی، به‌ویژه انگلستان به همراه ایالات متحد کوشیده‌اند همکاری‌های امنیتی و دفاعی خود را با کشورهای مرکزی (بیشتر لهستان) و شرقی اروپا بیشتر به اشتراک بگذارند. این مسئله از جهاتی عواید راهبردی برای کشورهای صاحب نفوذ در ناتو دارد: نخست، بریتانیا و ایالات متحد با تشدید حضور نظامی در این کشورها، مبارزه با روسیه را مقبول‌تر از گذشته کرده‌اند. اقدام‌های روسیه در مناقشه اوکراین این فرصت را برای بریتانیا و ایالات متحد فراهم آورده است تا اقدام‌های روس‌ها در منطقه امنیتی‌سازی شود. این موضوع اختیاری را به سران ناتو داده است که بهانه کشورگشایی روسیه در سال 2014، تحریم‌های بسیاری علیه آن وضع کند. این وضعیت از دو جهت به ایجاد ثبات در منطقه کمک می‌کند: نخست آنکه روسیه مناقشه اوکراین را یک برد راهبردی ارزیابی می‌کند و برای اینکه آسیب احتمالی کمتری از ناتو ببیند، مواضع خود در حوزه اروپای شرقی را متعادل می‌کند. از سوی، تحریم‌های اقتصادی که از سوی کشورهای عضو ناتو به روسیه تحمیل می‌شود می‌تواند، کارکردی بازدارنده و ثبات‌بخش برای اروپای شرقی و مرکزی داشته باشد. پیامد دیگر حضور نیروهای بریتانیایی و تشدید برنامه‌های نظامی آمریکا در شرق و مرکز اروپا می‌تواند برخلاف فرض بالا به بی‌ثباتی منجر شود. روسیه ثابت کرده است در برابر تحولات شرق اروپا فقط به شیوه خود عمل می‌کند و همه محاسبات ناتو

را به هم می‌ریزد. گذشته از موضوع شبه جزیره کریمه، منازعه اوستیای جنوبی مصداق این فرضیه است.

بنابراین اقدام‌های ناتو، انگلستان و ایالات متحد نه تنها نمی‌تواند در برابر روسیه بازدارنده باشد، بلکه می‌تواند حتی به تحریک مقام‌های این کشور، اقلیت‌های قومی روس‌زبان در کشورهای اروپای شرقی و احزاب طرفدار روسیه منجر شود. به بیان دیگر، روسیه تا به حال ناتو را در دو مناقشه گرجستان و اوکراین آزموده است. ناتو به عنوان یک سازمان دفاعی و امنیتی یارای رودررویی با قدرت اتمی روسیه را ندارد. به ویژه اینکه در شرایط اروپای امروز و تقویت احزاب راست‌گرا و خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا گسل‌های فراوانی در میان اعضای اتحادیه و ایالات متحد شروع به فعالیت کرده است. حتی در سال‌های اخیر، سیاست‌مداران مختلف بریتانیا تلاش کرده‌اند نقش این کشور را در روابط بین‌الملل بازتعریف کنند. همچنین اینکه شکاف در روابط انگلستان و روسیه از زمان بحران اوکراین دوچندان شده است و راهبرد جدید انگلستان در اروپای شرقی تا حدود بسیار زیادی متأثر از این موضوع است.

جدول ۲. امنیتی‌سازی نفوذ روسیه در شرق اروپا توسط بریتانیا

دلایل امنیتی‌سازی	زمینه‌های امنیتی‌سازی	نتایج امنیتی‌سازی	پیامدهای امنیتی‌سازی
نفوذ نظامی روسیه در منطقه	زمینه‌های تاریخی	افزایش حضور در لهستان	ثبات
نفوذ روسیه در بین اقلیت‌های قومی روس‌زبان منطقه	وابستگی نخبگان لهستان به نظام سرمایه‌داری	افزایش پیمان‌ها و همکاری‌های دفاعی	بازدارندگی در مقابل روسیه
آسیب‌پذیری نظامی کشورهای منطقه	وابستگی نظامی لهستان به ناتو	تقویت همکاری‌های صنعتی	بی‌ثباتی
آسیب‌پذیری اقتصادی کشورهای منطقه	ترس از نفوذ منفی بر آینده لهستان	تقویت ائتلاف برای مشکلات بین‌المللی	تحریک روسیه برای ایجاد نظم دلخواه در مجموعه امنیتی منطقه

Source: (Authors)

References

- Abdullah Khani, Ali (2006), "Study and Critique of Securitization", *Strategic Studies Quarterly*, Vol. 9, No. 3, pp. 511-492 [in Persian]. Available at:

http://quarterly.risstudies.org/article_970_83468770cdf47534f75e904157c7c4db.pdf

- Asgarian, Abbas and Farhad Vakili (2014), "Multilateral Sanctions Regime: An Analysis of the Mechanism of Sanctions Imposed on Russia", **Central Asia and the Caucasus Studies**, No. 86, pp. 111-134 [in Persian]. Available at: http://ca.ipisjournals.ir/article_14425_c22f7bc89bd66af63f35923d7d687989.pdf
- Bieńczyk-Missala, Agnieszka (2016), "Poland's Foreign and Security Policy Main Directions", **Revista UNISCI / UNISCI Journal**, No. 40, pp. 101-118. DOI: https://doi.org/10.5209/rev_RUNI.2016.n40.51808
- Bocka, B., J. Jovic, A. Petrovics and R. Tsanov (2007), "Security Threats and Responses in Central Europe", **Center for Strategic and International Studies (CSIS), Washington, D.C.** https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy_files/files/media/csis/pubs/ceereportfile.pdf (Accessed on: 27/07/2021).
- Hon, Rt, Burt, Alistair and Naumkin, Vitaly (2021), "The UK and Russia in the Middle East: Dialogue is Vital", **RUSI**, <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-and-russia-middle-east-dialogue-vital-build-mutual-understanding.pdf> (Accessed on: 24/08/2021).
- Buzan, B., B. G. Buzan, O. W'ver, O. Waever and O. W. B. Buzan (2003), **Regions and Powers: The Structure of International Security** (No. 91), Cambridge University Press.
- "Eastern Europe Regional Security System: Place and Engagement of Ukraine" (2017), **Konrad Adenauer Stiftung, Center for Global Studies**, Available at: https://www.kas.de/documents/252038/253252/7_dokument_dok_pdf_50743_1.pdf/5fddfc8c-406e-77cb-1b29-1570fee3d977?version=1.0&t=1539648293850, (Accessed on: 15/02/2020).
- Ebrahimi, Nabiollah (2014), "A Comparative Study of the Concept of Security in the Late Security Schools", **Quarterly Journal of Strategic Studies**, Vol. 17, No. 4, pp. 7-30 [in Persian]. Available at: http://quarterly.risstudies.org/article_11559_5b8d9b0752eba3840b52b42980d62fa4.pdf
- Ebrahimifar, Tahereh and Seyed Ali Monavari (2015), "Rethinking Security Institutions from the Perspective of International Relations Theories", **Quarterly Journal of International Relations Studies**, Vol. 8, No. 31,

- pp. 9-40 [in Persian]. Available at: http://journals.iau.ir/article_519163_a460178db285497df925b53f1cff7f1e.pdf
- Emmott, Robin and Sabine Siebold (2016), "NATO Agrees to Reinforce Eastern Poland, Baltic States against Russia", **Reuters**, Jul. 8, Available at: <https://www.reuters.com/article/us-nato-summit/nato-agrees-to-reinforce-eastern-poland-baltic-states-against-russia-idUSKCN0ZN2NL>, (Accessed on: 11/12/2020).
- Geremek, Bronisław (2006), "Britain and Poland: the Neglected Friendship", **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**, Available at: <https://www.pism.pl/index/?id=82161242827b703e6acf9c726942a1e4>, (Accessed on: 09/08/2020).
- Hansen, L. and H. Nissenbaum (2009), "Digital Disaster, Cyber Security, and the Copenhagen School", **International Studies Quarterly**, Vol. 53, No. 4, pp. 1155-1175. Available at: <https://nissenbaum.tech.cornell.edu/papers/Digital%20Disaster.pdf>
- Hawkins, Oliver and Anna Moses (2016), "Polish Population of the United Kingdom", **Commons Library Briefing**, Available at: <file:///C:/Users/CENTRAL2015/Downloads/CBP-7660.pdf>, (Accessed on: 04/08/2020).
- Kacprzyk, Artur (2015), "U.S. Military Presence in Central and Eastern Europe: Consequences for NATO Strategic Adaptation, Deterrence and Allied Solidarity", **Polish Institute of International Affairs**, Available at: <https://www.files.ethz.ch/isn/193644/US-Military-Presence-in-Central-and-Eastern-Europe.pdf>, (Accessed on: 15/10/2020).
- Keohane, Daniel, (2016), "Is Britain Back? The 2015 UK Defense Review", **CSS Analyses in Security Policy**, N0. 185, pp, 1-4. Available at: <https://css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/CSSAnalysen-185-EN.pdf>
- Kovalev, I. (2020). "British-Russian Relations at the Present Stage (2000–2020)". **Mirovaia Ekonomika i Mezhdunarodnye Otnosheniia**, 64(4), 26-36. DOI: 10.20542/0131-2227-2020-64-4-26-36
- Larrabee, Stephen F. and Others (2017), "Russia and the West after the Ukrainian Crisis", Published by the **RAND Corporation**. https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR1300/RR1305/RAND_RR1305.pdf (Accessed on: 07/10/2020).
- Lerski, H. (1996), Historical Dictionary of Poland, 966-1945. **ABC-CLIO**. <https://products.abc-clio.com/abc-cliocorporate/product.aspx?pc=B4285C> (Accessed on: 21/05/2019).
- Longhurst, K. A. and M. Zaborowski (2007), **The New Atlanticist: Poland's Foreign and Security Policy Priorities**, Blackwell Publishing.

- Mauldin, John (2016), "Here's How Much Europe Depends On The UK", Jul. 10, Available at: <https://www.forbes.com/sites/johnmauldin/2016/07/10/heres-how-much-europe-depends-on-the-uk/#73e311632187>, (Accessed on: 19/02/2020).
- Monaghan, Andrew, (2011), "UK-Russia Relations: a Bad Case of Mutual Misunderstanding", **The Foreign Policy Center**, <https://fpc.org.uk/wp-content/uploads/2011/02/1320.pdf> (Accessed on: 14/04/2021).
- National Security Strategy of the Republic of Poland, (2014), **Bronisław Komorowski**, President of the Republic of Poland, Approved the National Security Strategy of the Republic of Poland on 5th November 2014 upon application of Prime Minister. https://www.bbn.gov.pl/ftp/dok/NSS_RP.pdf (Accessed on: 04/12/2020).
- "NATO Enlargement: Strategic Impact on Poland's Security" (2004), **CSC**, Standard Form 298 (Rev. 8-98), Prescribed by ANSI Std Z39-18, Available at: <http://www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a491879.pdf>, (Accessed on: 07/11/2019).
- Niblett, R. (2015), "Britain, Europe and the World: Rethinking the UK's Circles of Influence", **Chatham House Research Paper**. <https://www.chathamhouse.org/2015/10/britain-europe-and-world-rethinking-uks-circles-influence> (Accessed on: 22/03/2020).
- Nougayrede, Natalie (2015), "Poland's Warning to Europe: Russia's Aggression in Ukraine Changes Everything", **The Guardian**, Apr. 10, Available at: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/apr/10/poland-warning-europe-russia-aggression-ukraine-smolensk-plane-crash>, (Accessed on: 15/10/2020).
- Onyszkiewicz, Janusz (2017), "Brexit and its Impact on British-Polish Relations", Jun. 29, **European Leadership Network**, Available at: http://www.europeanleadershipnetwork.org/brexit-and-its-impact-on-british-polish-relations_4896.html, (Accessed on: 08/07/2020).
- "Poland PM and Theresa May Discuss Teaching Polish in UK Schools" (2016), **The Guardian**, November 28, Available at: <https://www.theguardian.com/world/2016/nov/28/poland-pm-beata-szydlo-theresa-may-teaching-polish-uk-schools>, (Accessed on: 24/06/2020).

- “Polish-British Economic Relations” (2014), **Ministry of Treasury Republic of Poland**, Economic News, Available at: <https://www.msp.gov.pl/en/polish-economy/economic-news/5506,Polish-British-economic-relations.html>, (Accessed on: 22/05/2020).
- Renaux, Antoine (2015), “Ukrainian Crisis: Poland Prepares for the Worst”, **Le Journal International**, May 10, Available at: http://lejournalininternational.fr/Ukrainian-crisis-Poland-prepares-for-the-worst_a2737.html, (Accessed on: 18/03/2020).
- Robinson, Tim (2017), **Anglo –Polish Relations**”, July 14, Available at: <file:///C:/Users/CENTRAL2015/Downloads/CDP-2017-0144.pdf>, (Accessed on: 19/12/2020).
- Rosati, Dariusz (2016), “Poland-UK Relations after Brexit: Suggested Priorities for Negotiations”, **VOX CEPR’s Policy Portal**, December 19, Available at: <http://voxeu.org/article/poland-uk-relations-after-brexit>, (Accessed on: 17/08/2020).
- “Russia: Implications for UK Defense and Security” (2017), **House of Commons**, Report, together with Formal Minutes Relating to the Report, Available at: <https://publications.parliament.uk/pa/cm201617/cmselect/cmdfence/107/107.pdf>, (Accessed on: 14/07/2020).
- Sabbaghian, Ali and Alireza Samoudi (2014), “EU Sanctions against Russia; Reasons, Dimensions and Consequences”, **Central Asia and the Caucasus Studies**, Vol. 20, No. 86, pp. 83-109 [in Persian]. Available at: http://ca.ipisjournals.ir/article_14424_19344ed5c209740b0fc1c143449908fc.pdf
- Saeedabadi, Mohammad Reza and Fatemeh Mahroogh (2013), “China’s National Security Strategy: Continuity and Change in Security and De-Security”, **Quarterly Journal of International Relations Research**, Vol. 1, No. 9, pp. 111-147 [in Persian]. Available at: http://iisajournals.ir/article_41935_967a6de65342c8080243a2e2f5c5b480.pdf
- Shea, Jamie (2020), “The UK and European Defence: Will NATO be Enough?”, **The Foreign Policy Center**, Available at: <https://fpc.org.uk/the-uk-and-european-defence-will-nato-be-enough/>, (Accessed on: 09/03/2021).
- “UK Deploys Hundreds of Troops and Aircraft to Eastern Europe” (2016), **The Guardian**, October 27, Available at: <https://www.theguardian.com/world/2016/oct/27/uk-to-deploy-hundreds-of-troops-and-aircraft-to-eastern-europe>, (Accessed on: 18/02/2020).
- “UK to Permanently Station 1,000 Military Personnel in Poland from 2017” (2016), **The Guardian**, January 22, Available at:

<https://www.theguardian.com/uk-news/2016/jan/22/uk-to-permanently-station-1000-military-personnel-in-poland-from-2017>, (Accessed on: 17/08/2020).

“UK Troops to Take on Nato Duties in Poland and Estonia” (2016), **BBC**, July 8, Available at: <http://www.bbc.com/news/uk-36739781>, (Accessed on: 05/10/2020).

“UK-Poland Intergovernmental Consultations: Joint Communiqué” (2016), **Gov.UK**, Nov. 28, Policy Paper, Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-poland-intergovernmental-consultations-28-november-2016-joint-communique/uk-poland-intergovernmental-consultations-joint-communique>, (Accessed on: 08/04/2020).

“Uk-Poland Quadriga 2016 Joint Communiqué” (2016), **Embassy of the Republic of Poland in London**, Available at: http://londyn.msz.gov.pl/en/news/uk_poland_quadriga_2016_joint_communique, (Accessed on: 08/07/2020).

Глинский-Васильев, Дмитрий (2003), “Расширение НАТО на Восток как Проблема Российской и Европейской Безопасности”, Available at: <http://viperson.ru/articles/rasshirenie-nato-na-vostok-kak-problema-rossiyskoy-i-evropeyskoy-bezopasnosti>, (Accessed on: 14/08/2020).

Маджумдар, Дейв (2016), “Военные Козыри НАТО Против России”, Available at: <https://russian.rt.com/inotv/2016-02-04/National-Interest-Voennie-koziri-NATO>, (Accessed on: 18/08/2020).